

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Františkanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18,— Četrt leta . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9,— En mesec . . . K 1'50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1'20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20,— Četrt leta . . . K 5,—
Pol leta . . . K 10,— En mesec . . . K 1'75

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Jugoslovanstvo in dr. Rostohar.

V tretji številki »Svobodne Misli« je dr. Rostohar izpregovoril nekaj besed o jugoslovanstvu. Vidi se, da je g. Rostohar mnogo v Pragi in da so nanj vplivali Čehi. Ko bi bil g. Rostohar zasledoval gibanje na jugu po aneksijski Bosni in Hercegovini, bi gotovo ne bil napisal takega članka o jugoslovanstvu.

Gotovo je, da je jugoslovansko vprašanje življensko vprašanje slovenskega naroda, treba ga je zato rešiti trezno in previdno. Romantično sentimentalni so res bili starokopitni »Ilirci«, ki so hoteli jezikovno združiti Jugoslovance, a takih »Ilircv« je danes na Slovenskem prav malo;

Po dr. Rostoharjevih mislih drvi slovenski mladež čez drn in strn za vsakim prerokom jugoslovanstva, vendar ni tako, ker mladina je že toliko zmožna lastne sodbe, da spozna lažnjive proroke.

Ne moremo razumeti dr. Rostoharjevih dokazov, da nismo Jugoslavlani v krvnem sorodstvu. Iz jezikovne sorodnosti Jugoslovance nikdo ne sklepa na njih krvno sorodstvo, dasi je tudi to velik dokaz, vendar nas uči zgodovina, da so prišli Jugoslavlani vsi skupno na jug, da so govorili eden jezik in da so jezikovne razlike nastale šele potem, ko so se Jugoslavlani razširili po vseh krajih, koder sedaj prebivajo. Ni si pa sploh mogoče misliti, da bi bila med jugoslovanskimi narodi taka krvna sorodnost kot je n. pr. v rodbini. Saj nam ni treba take vrste sorodnosti, dovolj je, da vemo, da smo bili enkrat eden in isti narod.

Ali ima ideal jugoslovanskega združenja za nas kakšno praktično vrednost, ali je izvršljiv? O tem g. doktor dvomi. Zelo mu gre po glavi asimilacija narodov, zelo se boji za Slovence, če bi se morali asimilirati Hrvatom ali Srbom. Sicer pa o kakšnem asimiliranju nikdo ne misli. Napačno je misliti, da Hrvatje mislijo Slovence pohrvatiti ali pa Srbi Slovence in Hrvatje posrbiti. Pač nikdo ni tako neumen, da bi začel delati proti naravnemu razvoju.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Njegova ljubezen je bila privzela drugo lice . . . tako si je vsaj zatiral. In obhujal si je na tihem: Ali pozabi Žileta Tribuleta, ali pa jo starem brez priznanašja!

Zdajci pa se je nasmehnil . . . Z migljajem roke je poklical k sebi Sansaka, D'Esja in La Šatenjreja, ki so šli pravkar mimo.

»No«, je vprašal svoje tri ljubljence, »kako je z ranami?«

»Ozdravljene so, sir?« so odgovorili vsi trije kakor en mož.

»Tisti rokavjač ni razumel šale! Bogme, kakšni sunki! Biti mora izborna sablja!«

»Oh, sir«, je dejal La Šatenjre, »lopov nas je presenetil!«

»Vem. Sicer pa mora biti človek pripravljen na vse pri teh obešenjakih . . . Uče se izdajalskih sunkov, ki jih znajo s pridom rabiti v temi, ko človek ne vidi njihovih rapirjev . . .«

Žileta je poslušala s tesnobo v srcu.

Prav dobro je slutila, da govore zdaj zaradi nje.

»Saj res«, je povzel kralj, »kaj se je zgodilo prav za prav s tistim rokavjačem, Monklar?«

»S katerim rokavjačem, sir?«

»No, s tistim Manfredom, ki ste ga hoteli obesiti!«

Žileta je sklenila roke . . .

Iz žalosti jo je tirala kraljeva sirovost v grozo. Ranivši jo najprej v njeni otroški lu-

Kakšno združenje Jugoslovancev je mogoče? Hočemo administrativno celoto, v kateri bi bili Slovenci, Hrvati in Srbi. To torej ne pomeni asimilacije enega naroda drugemu. Ako pa bi naravni razvoj dovedel tako daleč, da bi se jugoslovanska kultura tako okrepila, da bi po zelo dolgem času zbrisala jezikovne razlike, nimamo ničesar proti temu, ako namesto Slovencev, Hrvatov in Srbov nastopijo samo Jugoslavlani. Gotovo pa je, da bi imel v tej administrativni celoti vsak narod svobodo razvoja svoje narodne individualnosti in sicer tako dolgo, dokler ne bi razvojni razlik. Tako ne bi nobeden narod žrtvoval svoje narodnosti. Pa recimo, da bi Slovenci izgubili svojo narodno individualnost in bi se pohrvatili ali posrbili. Tega se nekateri lažnjivi rodoljubi tako strašansko boje, ker menda ne smatrajo stremiljenjem Nemčije za resne. Ali še niste nikdar čitali kakšne take nemške brošure, ali si niste zapomnili besed nemškega cesarja, ki je po mnenju nemških diplomatov predkriti govoril? Ali ne veste, da Nemčija stremi z vsemi močmi za tem, da razbije Avstrijo, da priklapi avstrijske Nemce k sebi in da pride preko naših glav do Adrije? Kaj briga Nemčijo trozveza, le strah pred Angleško in Francosko jo še nekoliko ovira pri tem delu. Pa tudi ta strah jo bo minil in takrat bo udarila. Avstrijski Nemci so že tako popolnoma prežeti z duhom Velike Nemčije in tedaj se ne bodo prav nič upirali, temveč bodo potegnili z njimi. In kaj bomo mi Slovenci? Ali se bomo upirali? Morda bi se, pa prišlo bi 5 milijonov nemških pikelhavb, pobili bi nas lahko do zadnjega. Če bi nas kaj ostalo, bi izginili v germanskem morju. Ko bi bila Avstrija previdna, bi se naslanjala na Slovence, ne pa na Nemce, ki ji kopljajo grob. Tako pa smo ji Slovani deveta briga, mi smo dobri, kadar plačujemo in da nas vlačijo po temnicah in nas ugonabljajo!

Kje je torej rešitev? Nikjer drugje kot na jugu! Ako se vsi združimo, potem bomo dovolj močni, da se vsi skupno zoperstavimo prodiranju nemštva na jug in tudi dovolj močni, da se zoperstavimo nemškimi pikelhavbam, ako bi prišli nad nas.

Resnica je, da je politično naše združenje vprašanje bodočnosti, vendar priti moramo do njega, ako nočemo, da se bo enkrat šopiril na naši zemlji Nemec. Da pridemo do političnega združenja, nam je odprti več potov, o katerih pa danes nismo mislili govoriti. Naj vsak sam nekoliko premišluje in naj pomisli, da brez žrtve še ni dosegel nobeden narod svoje svobode.

Naj bi se o tem našem življenskem vprašanju bolj temeljito mislilo in tudi študiralo. Kadar boste pa imeli čas, pa pojdite malo v Hrvatsko, v Bosno in v Srbijo, pojdite med priproste ljudi, ne samo v najlepše hotele in kavarne — videli boste, da boste prišli domov čisto z drugimi mislimi o jugoslovanskem vprašanju kot ste jih imeli do sedaj.

POLITIŠKA KRONIKA.

Skraino kritična situacija na Balkanu.

Nad Balkanom se zbirajo vsak dan hušji viharji in nihče ne ve pravzaprav, kak izhod bo iz tega kavsja. Bolgarija, Srbija, Črnagora in Orška silijo odločno na vojno, vevlasti na drugi strani napenjajo zadnje strune, da preprečijo balkansko vojno, ki zna imeti dalekosežne posledice za Balkan oziroma za celo

Evropo. Jasno je, da se dogajajo in pripravljajo silno važne stvari. Belgrad in Sofija sta skoro neprestano v tajnih zvezah. Srbski ministrski predsednik Pašić je bil opetovano klican h kralju. Vrh tega neprestano konferira z bolgarskim poslanikom Tošerom in ministrom Jovanovićem. V Srbiji se je te dni nahajal predsednik bolgarskega saborja Danev in tudi srbski poslanik v Sofiji Spaljković, kjer je posetil ruskega poslanika Hartwiga. Srbski vojni minister general Potnik je v petek konferiral več kot dve uri s Pašićem. Silno važno je dalje dejstvo, da je bolgarska vlada ukazala vsem listom, da ne smejo ničesar poročati o tajnih pregovorih med Bolgarsko in Srbijo, toda Pašić se še vedno trudi, da se izogne vojni, akoprav ga silijo njegovi prijatelji k energičnim korakom. Javnost je silno vznemirjena in to tembolj, ker še nihče ne ve, kaj se je sklenilo v Balmoralu, kjer se še vedno nahaja ruski zunanji minister Sasonov. Mogoče je, da pade odločitev že te dni. Vsekakor pa so vsi edini v tem, da reforme Turčije, ki so se sedaj začele, niso zadovoljile niti javnost, najmanj pa balkanske države.

Turški manevri odgojeni.

Veliki turški manevri so odgojeni. Manevri bi se imeli vršiti v drinopoljskem okraju, ravno pred nosom Bolgarske, kar je vojaške kroge v Sofiji silno vznemirilo. Bolgarska vlada je brzojavno obvestila Turčijo, da bo v očigled oboroževanja Turčije tudi ona primorana odrediti mobilizacijo, sicer pa bo skušala odstraniti vse zapreke, ki bi mogle izzvati vojno. Turški veliki manevri so torej odgojeni in s tem je odstranjena največja nevarnost. Vprašanje je le, če je Porta to ukrenila iz lastnega nagiba. Vesti, ki prihajajo preko Dunaja, poročajo, da je to zasluga vevlasti, v prvi vrsti pa Rusije. Mesto velikih manevrov okoli Drinopolja se bodo vršile le male vojaške vaje v Macedoniji in Turčiji.

DOPISI.

Iz Lesc. Lastništvo naše laške kolonije in gospoda iz Sela se zadnje čase zelo čudno vedejo. Planinskih veselice ne obiskujejo, ker niso v njih gostilni, tudi sokolskih in C. M. podružnic veselice ne, in nji trobi tudi tropa radodoljskih cvičkarjev. Oh, ne bodite zamerčni, saj sedaj uvidimo, da ste naše gore listi. Vas bomo že v prihodnje bolj častili. Naročili smo knjigo »Der gute Ton« ali »Občevanje s par nadutimi ljudmi.« Vsak in rojen v hosti, kjer je deklic zadosti, da bi se znal obnašati kot vrli Indijanci. Brez zamere, pa ga prinesi, Marjanca, še en šefan.

Iz Celja. Na prodaj je hiša tik Celja za 20.000 K. Polovico je vknjženege, polovico kupnine bi se morala plačati takoj. Hiša ima pet sob ter krasen vrt z baido. Ugodna bi bila posebno za male posestnike. V mestu je naprodaj več hiš z lepimi stanovanji. Pojasnila in informacije daje moška podružnica »Branibor« v Celju.

Dramlje-Vojnik. Svojevolsnost Franca Ogrizeka, župnika v Dramljah, v celjskem okraju. Ta od mnogih občudovani župnik že od same previseke, duhovske domišljije ne ve, kako in koga bi še bolj prijel, iz teh, ki se njemu popolnoma ne podvržejo ter po njegovih ukazih ne ravnaajo! Ni mu bilo zadosti, da si je zoper prejšnjega učitelja Adamiča v Črešnjah, v

Konjiškem okraju, vsemogoče neresnice in tožbe izmišljeval, ter jih na vse šolske oblasti tako dolgo pošiljal, dokler ga ni s pomočjo lahkovernih in boječih faranov iz Črešnje ob službo spravil!! Temveč zapisoval je Ogrizek vse te denuncije obenem tudi v »farovško in cerkveno kroniko«, da bi učitelja s tem še za »celo bodočnost osramotil!« — Dal je Ogrizek to razžaljevo pisavo v kroniki še drugim brati, in po svojem odhodu iz Črešnje v Dramlje je kroniko »odprto« pustil, da so jo mnogi brali in si z njo zabavo delali! Knezoškofijstvo pa je Ogrizeka še v tem podpiralo, ker na zahtevanje okrajne in okrožne sodnije v Celju ni hotelo kronike v preiskovanje predložiti, da bi se uradno dokazalo in uredilo. Župnik se torej zanaša na »zatajevanje« obrekovanja v kroniki, in na »skrivanje« kronike od duhovske oblasti, ter se upiraje na trditve knezoškofijstva in nato tudi sodnije, da je razžaljenje časti »zastarelo«, (četi se branje v bodočnosti nadaljuje!) se župnik podstopi najtrdovratnejše zoper vse bralce kronike, priče in shranjene akte kratkoma v vseh klerikalnih časopisih »vtajiti!!« kajti vse poprečne napade je on po izreku bralcev po svojem ukusu v kroniko načelkal, a tukaj se od velikega gradiva samo navede: Pri seji kraj. šol. sveta se je Ogrizek dvakrat predznil iz cele pole napisane izmišljotine brati, da sta za časa kompetence za učiteljsko službo v Črešnjah oba »okrajna šolska sveta« poprejšnji iz Marenberga in novi iz Konjic — njemu župniku! — čez Adamiča kot prosilca službe grozovito hude reči napisala!? — In ravnotako bi bili tudi duhovniki, učitelji in drugi ljudje njega kot »lenuha, postopača« itd. popisovali!! Za obe krati je bil Ogrizek pri sodnji v Konjicah tožen, tam leži njegov »original«, a prvokrat je vse prekalil, ter prosil odpuščanja, in svetu obljubil, nikdar več tožiti in nepokoj delati!!! — Domu prišedši je vse obljube prelomil. Pri drugi seji ni le vse rečeno z novega ponovil, temveč še nove razžalitve dostavljal. Ker jih pri obravnavi nikakor ni hotel več preklicati, ampak je ukazal: Učitelj »mora« tožbo preklicati, sicer gorje mu!! — zato je bil na 40 K globe kaznovan. Tedaj pa je z groženjem roke v pričo g. sodnika in pisarja zagrmel: »Zdaj pa ne bom poprej miroval, dokler Vas iz Črešnje, ob službo itd. ne spravim, in cela fara Vas mora tožiti in mene župnika ubogati!!« In to grozitev je Ogrizek čez nekaj mesecev pri »izpraševanju krščanskega nauka« tudi izvršil, ko je vse moze celo poučil, učitelja tožiti ter se podpisati, da ta nič ne uči, otroke pa »neusmiljeno preteplje!!« In ta zapisnik je Ogrizek na šolsko oblast poslal, kakor že več enakih ovadb. — A malo pred tem časom se je pa ta nemirnež Ogrizek hipoma namislil, ter napravil prošnje pismo »naravnost« na Dunaj na ministrstvo in državni zbor za telesno kazeno, to je za »bič« v Črešnjiško šolo! četi je otroke dosti strahoval. Načelnik kraj. šol. sveta, Jožef Pristovnik, po dom. Dolan, je Ogrizeku ukazal se podpisati, kar je boječnež takrat in pri več tožbah naenkrat storil. A zahteval pa je Ogrizek za to »numnost« podpira tudi od »učitelja« česar mu je ta seveda zabil, tedaj mu je župnik »prvokrat zagrozil:« »Ker Vi mene duhovnika, župnika farskega predstojnika ne ubogate, Vam bom napravil, da bode vse vaše življenje bridko obžalovalo!! To brezvestno grozjenje je tudi izvršil, kakor že rečeno. Tako je »ostrino meča obrnil:« Dočim je poprej direktno na Dunaj prosil

Isti hip je stopil Manfred pred onemelega kralja ter se priklonil z visokomerno eleganso. »Sir«, je dejal s povzdignjenim glasom, »obljubil sem vam priti povedat semkaj v vaš Luvr, da je lopov, kdor rabi silo proti ženski . . . Držal sem besedo, kakor vidite in slišite!« Prazno delo bi bilo, popisovati osuplost, ki se je lotila dvorjanov, ne izvemski Monklarja, ko so videli došleca izzivati tako predrzno posvečenega nositelja krone . . . Bralce pa si jo lahko predstavljajo vsaj nekoliko, ako omenimo, da se nihče v tem mnogoglavem zborovanju ni spomnil, da bi položil roko na Manfreda. Velik krog se je bil napravil okrog njega. In vendar ni bilo v vsem nastopu Manfredov, v njegovem glasu in njegovih mirnih, lahko bi rekli žalostnih obeh nikake nesramnosti. Toda njegova pokojna in dostojanstvena smelost je bila v resnici nekaj nečuvnega. Kralj je bil blede kakor vosek. Tisočero misli je vrelo v njegovi glavi. Monklar pa je zagrmel: »Bervjé, česa še čakate!« Zdelo se je, da so te besede strle vezi, v katerih je držala kralja osuplost. Iztegnil je roko proti stražnikom, ki so bili prireklili. »Pustite ga!« jim je ukazal. In, čuteč se zopet gospodarja nad seboj, je decal z impozantnim veličanstvom: »Videti hočem, kako daleč se je zmožna povzpeli upornost in predrznost živega človeka v mojem kraljestvu, v Luvru, pred obličjem kralja samega.« To reki je uprl v Manfreda pogled, pred katerim bi se bil zgrozil in pobegnil marsikateri izmed kraljevih viteзов in junakov.

za »šibo« v Črešniško šolo, da je bila zaradi tega »disciplinarna preiskava«! v sramoto celi fari! je pozneje vse može cele fare navdušil: učitelj toži, kako hudo ta otroke »pretep-lje«! itd. — Konečno, iz vsega tega je razvidno, kako nespametno in nepremišljeno ta človek ravna, koliko si kot duhovnik domišlja, po-tem pa vse brezobzirno utaja! Niže oblasti kar prezira, ki pa njegovo »prena-petost« že do-bro poznajo! Kako hudo je s takim človekom obče-vati, zlasti pri »lähkovernih, boječih« lju-deh, kdor se Ogrizeku — samemu Bogu — kot stari »mežnar-čitelj« popolnoma podvreči ne more.

DNEVNI PREGLED.

Čenjenim naročnikom smo priložili včeraj v list položnice, da poravnajo naročnino za »Dan«. Dne 10. t. m. se vstavi list vsem onim, ki še niso poravnali naročnine v naprej.

Izgovor je dober, če je iztrte zviti. Naši kle-rikalci so se na razne načine izvijali zaradi propadanja Slovencev na Koroskem. Toda pravega izgovora niso mogli najti. — (Mi bomo še pri-nesli nekaj poglavij o tem.) Pred par dnevi je opozoril »Dan« na članek v »Freie Stimmen«, kjer se pripoveduje o pijančevanju na Koroskem. »Slovenec« je to stvar hitro porabil in je rekel: vidite, tako je liberalno gospodarstvo, vsemu je kriv nemški šnops. Sicer pravi »Slo-venec«, da slovenski del daleko ni tako okužen — hvala Bogu — kakor nemški — vendar — slovenski tudi — propada. Zakaj? Ali zato, ker je tako gospodarstvo v deželi, ali zato, ker v tem delu vladajo klerikalci po vseh svojih re-žijah načelih. Značilno je, da pijanski nemški del zmaga nad krščansko katoliškim slovan-skim delom — kako gre vse to skupaj?

Že danes izidejo sokolske razglednice za III. vseslovenski sokolski zlet. Naj nihče poslej ne rabi drugih razglednic, razven sokolskih.

Iz cerkve jih izganjajo. Naše tozadevno po-ročilo iz Novega mesta je vzbudilo povsod ve-liko zanimanje. Najbolj so se zanj zanimali pri-zadeti novomeški klerikalci na čelu jim gimna-zijski katehet dr. Azman. Zdaj še le je nam-reč uvidel nevarnost nove odredbe, v smislu katere ne sme občinstvo prisostvovati di-jaškim mašam. Morda nikjer drugje kakor v Novem mestu se občinstvo ne čuti tako ozko združeno z dijaštvom, to se vidi ne samo v zasebnem življenju, ampak tudi pri vseh jav-nih nastopih. Vsaj je še živo v spominu, ko je pred leti gimnazijski ravnatelj dijakom prepo-vedal ples v Čitalnici, se je dvignilo vse nara-dno misleče občinstvo in ravnatelj je moral ho-češ nočeš kapitulirati. In to na »voje dijaštvo tako navezano občinstvo, pa naj bi ne smelo več k dijaškim mašam, ki so radi svojega ši-rom znanega lepega petja izvajale v cerkev tudi ljudi, ki bi sicer ne hodili v cerkev. Opra-vičujejo se sicer, da tudi sedaj pojo pri 8. ma-ši dijaki. Ali na nekaj pozabijo. Pozabijo nam-reč, da se ravno vsled tega dvakratnega na-stopa — prvič pri splošni 8. maši in drugič pri 9. dijaški maši — pevcem-djakom nalagajo zlasti ob zimskem času prevelike žrtve. Skoro 2. uri nepretrgoma stati in peti na mrzlem ko-ru, za to se bo lepo zahvalil marsikateri pe-vec pa če je še tako navdušen za cerkveno petje. Dr. Azman je še le po izidu našega po-ročila začutil potrebo občinstvo seznaniti s svojo novo odredbo. V zadnji števil. »Dol. No-vice« priobčuje v pomirjenju občinstva oklic o uvedbi dijaške maše na 9. uro ter občinstvo pozivlja naj ne hodi k tem mašam. Pač pa so dali pobožni očetje frančiškani občinstvu na razpolago »lurško kapelo« tudi za dijaško ma-šo. Mi pa ponavljamo kar smo že zadnjič re-kli. Nikar se vsiljevati v cerkev, iz katere vas izganjajo. Le tisti, ki imajo interes na dijakih bodisi kot očetje ali varuhi, naj semtertja ne opuste se pri teh dijaških mašah prepričati, kaj bo katehet dr. Azman dijakom pridigal raz prižnice. Imamo važne razloge, da se poklicani posebno letos zanimajo za Azmanove politične pridige.

Plesne vaje v Mariboru. Slovensko trgo-vsko in obrtno društvo v Mariboru priredi letos kakor običajno zopet plesno šolo v Narodnem domu in sicer v 2 odelkih. Prvi oddelek ima vaje čez teden ob večerih od 8. do 10. ure, kje vodi g. dr. Pipuš. Drugi oddelek pa, ki bo za

obrtiški klub, kojega vodi gosp. Rotter, ob nedeljah popoldan. Vaje se začnejo s pričet-kom oktobra. Priporočam se, da smejo prvi me-sek k vajam prihajati le novinci. Nikakor pa drugi, ki že znajo plesati. Informacije daje tr-govina V. Weixl, kjer se tudi ob enem spreje-majo priglasit.

Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru razpiše podporo K 80. — za enega obiskovalca slov. trgovske ali obrtne šole v Ljubljani. Prednost ima prosilec, ki je član tega društva oziroma njega sin, v drugi vrsti pa eden iz Štajerskega, ki je slovenske narodno-sti.

Drobit iz Štajerske. Postajica Stra-nje na rogaški železnici med Šmarjem in Me-stinjem se odpravi s 1. okt. za promet. Obsta-jali bodo tam vsi vlaki rogaške železnice. — V Solčavi na Štajerskem je 22. t. m. umrl v 84. letu starosti Ignac Štitar p. d. Martinčev Nace. Bolehal je nekaj tednov na črevesnem raku. — Slovenski obrtniki si naj vtaknjo za klobuk članek »Liberalci proti kme-tu« v št. 39. »Slov. Gosp.« z dne 26. septembra 1912, in kadar se bodo klerikalni kolovodje zo-pet hlinili za prijatelje obrtnikov, naj jim ga vtaknejo pod nos. O tem, v koliko in če smo mi »liberalci« nasprotniki kmeta in kmečkih zahtev glede mizarstva, tesarske in zidar-ske obrti na deželi, pripraviti se »Slov. Gospo-darjem«, nam niti v glavo ne pade. — V Kri-ževcih pri Ljutomeru so vjeli 25-letnega po-tepuha Franca Klemenčiča iz Vredove na Ogr-skem, ki je bil s tiralicco zasledovan. Bil je že nešteto krat kaznovan zaradi tatvin. — Osre-dnjo prodajo štajerskega meda namerava upeljati »Slov. čebelarstvo društvo na Štajerskem«. Misel je lepa in bo njena iz-vršitev v hasek čebelarjem in konzumentom. — Brez napisa. Kakor je bila državna ob-last »kunstna« v Celju, kjer je napravila dav-karijo brez napisa, ker dvojezičnega ni hotela tako kunstna je bila dozdaj tudi v Mariboru, kjer je postavilo novo uradno poslopje za okrajno glavarstvo brez napisa. Ljudstvo bo tam tjavaje po mestu iskalo ta urad kakor išče davkarijo v Celju. O Sveti Birokraciji! — V Ljutomeru je bil obsojen v zapor prakti-kant nemške hranilnice zaradi prestopkov proti pravosti z 10letnimi deklaracijami.

Zaradi uboja je bil dne 27. t. m. pred ma-riboško poroto obsojen na tri leta težke ječe kmečki sin Jožef Strelec iz Bukovce pri Ptuj, ker je dne 18. julija t. l. ubil kmečkoga fanta Obrana.

Pravico javnosti je podelil štajerski deželni šolski svet trirazredni šulferajnski ljudski šoli pri Sv. Lenartu v Slovenskih Goricah. Kako so nemškutarji to dosegli, je itak znano. Ker je demačih »nemških« otrok bilo premalo, so si naročili še razne »sirote« iz Dunaja in drugod, s katerimi so napolnili šolo.

Südmarka je v zadnjih mesecih naselila 9 nemških rodbin z 43 otroci na slovenskem ozemlju: 2 v Cirknici pri Št. Ilju, 1 v Dobrenji, 1 v Kamnici, 1 v Velenju, 1 v Studencih, 2 v Pragerskem, in 1 na Koroskem. Südmarka dela sistematično in naseljuje v novejšem času samo take ljudi, ki imajo sami kaj denarja.

Aretacija roparskega morilca. V Ljuto-meru so 28. septembra ob pol 9. uri aretirali roparskega morilca Dominika Polza in ga od-peljali k okrožnemu sodišču v Ljubno. Polz je prišel na občinski urad v mnenju, da ga nihče ne spozna. A občinski tajnik Kollar, bivši orožnik, ga je takoj spoznal in ga pustil zapreti. Imel je pri sebi med drugim tri dolge mesarske nože.

Čudne manire župnika. Iz Prevorja pri Pil-štanju poročajo o tamošnjem župniku, da ima silno čudne manire. Nedavno je srečal ugled-nega posestnika, ki pa slučajno ne trobi v nje-gov politični rog, ga je zasmehljivo pozdravil s »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, a pristavil še za dotičnega kmeta šaljivi priimek. Ali tako morda daje dober krščanski zgled? Škoda, da ni imel kmet priče, sicer bi ga pri sodnji nau-čil boljših manir.

Umetni, fotograf. razglednice. Društvo slov. amater-fotografv v Ljubljani je založilo prvo serijo krasnih brom.-srebrn. razglednic: 1. Tri-glav (I), 2. Spik, 3. Brana, 4. Rjavina, 5. Jalo-vec, 6. Triglav (II) in 7. Kredarica. Pričakova-ti je, da bo de slavno občinstvo znalo prav upo-števati ta velik korak, ki ga je storilo mlado

slov. društvo v procvit ptujskega prometa na Slovenskem, ter bode pridno segalo po teh iz-bornih razglednicah. — Razglednice so foto-grafični odtisi (fotografije) po fotografičnih plo-ščah od izborni upselih posnetkov. — Društvo bode nadaljevalo serije najraznovrstnejših po-krajinskih razglednic po najboljših posnetkih svojih članov. Razglednice je dobiti pri trgo-vcih, razprodajalcih razglednic in pri društvu. Trgovci in drugi razprodajalci razglednic (društva itd.), kakor tudi društveni člani do-be pri večjih naročilih primeren popust; društvo pošilja razglednice proti gotovini, oziroma po-štnemu povzetju. Cena v razprodaji posamezni fotografirni razglednici je 20 vin. in je — če se upošteva dejstvo, da so te razglednice fotogr. kopije (fotografije) — je nizka. Naročila spre-jeja društvo: »Klub slov. amater - fotografv v Ljubljani«.

K zgodovini »morilca« bankirja Kische. Leopolda Prochazko, bivšega elektrotehnik, katerega so v Hrudimu zaprli zaradi potepu-štva, čaka sedaj žalostna usoda — stene bla-znice. — Prochazka pohaja iz rodbine, ki je bila preveč udana alkoholu. Vsled tega je bila de-generacija otrok neizogbna. Prochazka je res strašilen primer, kako se maščuje očetov greh na otrocih. — Njegovo življenje je nekaj po-sebnega: nekaj časa čuti velik gnus k pitju, obnaša se popolnoma normalno, toda zopet pri-de zanj čas, ko začne piti. Pije potem magari cel mesec. V takem stanju pa se priglašuje, da je kriv tega in onega zločina. Ze večkrat se je priglasil za morilca ljudij, ki hodijo še danes zdravi po svetu. To je njegova manija. In tudi samoobtožba umora bankirja Kische je posled-ica njegovega blaznega stanja. Leta 1911 je služil v Hermanovemu Mestecu na Češkem pri g. Vostrelu; bil je popolnoma zadovoljen in je služil lep denar. Naenkrat pa je začel zopet piti in je brez vsakega vzroka zapustil službeno mesto in je vzel svojemu delodajalcu 1100 K. V mestu si je izposodil kolo, na katerem pre-potoval od mesta do mesta skoro polovico Če-škega. Povsod je razdaljal denar in je gostil tuje ljudi. Mnogo denarja je tudi zažgal, ne da bi imel od tega le troho dobička. Na poti je samo pil in ničesar jedel, tako da so ga slednjič našli brez moči in pameti. V juniju istega leta so ga izročili sodišču in njegovo duševno sta-nje je preiskal tedaj profesor dr. Slavik, ki ga je poslal v blaznico. Njegovo stanje se je v krat-kem času tako izboljšalo, da so ga izpustili. Ka-kor hitro pa je prišel na prosto, je začel zopet piti in bolezen se mu je zopet povrnila; topot zelo močno torej: Leopolda Prochazka čaka žalostna usoda — stene blaznice. Pravi morilec bankirja Kische se bogve kje potepa.

Misteriozen samomor vzgojiteljice. V Esperiesu je nenadoma izginila brez sledu vzgo-jiteljica Helena Kayser - Großschädl, ki je bila nastavljena pri rodbini polkovnika Breita. Pred-večerašnjem se je opozorilo orožništvo na br-zjavko s podpisom Gabriela Kemeny, v kate-rem skuša podpisane prepričati smrt omenje-ne vzgojiteljice. Brzjavka pa je prišla pre-pozno in orožniki so našli dekleta že mrtvega. Vzgojiteljica je visela obešena na nekem dre-vesu. V žepih samomortilke so našli med dru-gimi stvarmi tudi pismo, v katerem je naveden motiv samomora. Dekle piše v njem, da nima ničesar več pričakovati od življenja. Orožni-štvo sedaj zasleduje, v kakem razmerju je bila deklica z odpošiljateljem brzjavke.

Umor dunajskega policijskega stražnika. Iz Dunaja se poroča: Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je stal danes 22letni delavec Rudolf Reischer, ki je umoril stražnika Sacherja, ko ga je hotel ta aretirati. Reischer je stražnika zabodel z njegovo lastno sabljo. Obtoženec zagovornik predlaga, naj se obravnava vsled psihiatrične izpovedi, ki je potrebna poizved. Obtoženec, ki je bil prej že večkrat kaznovan pravi, da je prebodel Sacherja v medsebojnem boju. Morilec je bil obsojen v smrt na ve-šalilih.

Hazardne igralk. Predvečerašnjem so na Dunaju v kavarni Rothmaier v IX. okraju zasle-dili družbo dam, ki je igrala takozvano Poker-partijo. Ženske so prebile skoro cele dneve v kavarni in so zapravljale velike svote denarja. Vkljub kavarnarjevi prepovedi so se vsak dan shajale k nedovoljenim igrar. Včeraj zvečer pa jih je presenetil policijski komisar v družbi ne-

katerih policijskih agentov. Sedaj si bodo lahko osladile prevročo igralsko kri.

Avtomobil tekmoval z ekspresnim vlakom. Avtomobil baronice Hamar, ki je vprizoril več-raj tekmo z ekspresnim vlakom na progi Tulln-Dunaj, je pri Kahlenbergdorfu zadel v gručo otrok in ubil 12letnega šolskega učenca Josipa Reithoferja. Ko je vlak dospel na postajo Nuß-dorf, so železniški uradniki sporočili tamošnjim ljudem o nesreči. Ljudje so hiteli na cesto in so jo zabarikadirali, da bi avtomobil ustavili. So-ferja Breinrieda in inženirja Auleka so aretirali in izročili oba deželnemu sodišču.

Ljubljana.

— Preslaba plinova razsvetljava. Prejeli smo sledečo pritožbo: Plinova razsvetljava v nekaterih gostilnah na Francovem nabrežju je v zadnjem času tako škandalozna, da preti go-stilničarjem velika gospodarska škoda. Plin se neprestano trese in agasuje, kar gotovo ni po-sebno privlačljivo za goste. Stojimo na stališču, da ima vsakdo, ki plin plačuje, tudi pravico za-htevati, da se ga pošteno postreže. Upamo, da bo vodstvo plinarne v tem oziru takoj ukrenilo vse potrebno.

— Včerašnja nedelja je bila zelo lepa in je izzbavila iz mesta mnogo meščanstva. Največ jih je šlo na Posavje, kjer je bil posebno dobro obiskan »Ruski car«, drugi so šli v Sent Vid k »Slepemu Janezu«, kjer je imelo gasilno dru-štvo lepo veselico, enako polna je bila tudi druga okolica.

Konja so splašili. Ko je včeraj popoldne hla-pec gostilničarja g. Sarca čakal na Martinovi cesti, da odpelje sorodnike gospe Rulic, katero so nesli k zadnjemu počitku, domov, so mu pi-lanci splašili konja. Konj je v strašnem diru zdirjal proti šentpeterski cerkvi. Hlapec ga kljub največjemu naporu ni mogel brzdati. Konj je mesto da bi zavil po šentpeterski cesti, zdir-jal naravnost proti Ljubljani. Malo je manj-kalo, da ni zavozil v Ljubljano. Ravno v zad-njem trenutku je hlapec napol vse sile in potis-nil konja na cesto, ki pelje mimo bolnice. Tu pa je konj s kočijo vred občital med dvema ko-loma, ki branita vozom pasirati to cesto. Pri tej priliki se je kočiji zlomilo oje, konj pa je zdir-jal naprej proti Vodmatu, kjer ga je končno ustavil neki vojak. K sreči se ni zgodila nobena večja nesreča.

— Nogometna tekma »Ilirija«-»Vzajem-nost« 4:1. Reklame za to tekmo je bilo malo, zato se je sešlo ob 3. popoldne na tivolskem travniku le okoli 200 ljudi. O uspehu se je raz-lično sodilo. »Ilirija« ni nastopila s svojim naj-boljšim moštvom — »Vzajemnost« pa je šla odločno na boj. S početka se je kazalo, da bo rezultat za »Vzajemnost« precej slab — toda počasi se je tudi »Vzajemnost« skorajšila. Po prvih napadih »Ilirije« je dala »Vzajemnost« — prvi gol. »Ilirija« se je na to zbrala — toda treba je bilo desetmetrovke, da se je porav-nalo. Potem se je igralo precej ostro dalje — sodnik g. Exner je moral energično nastopati. Druga desetmetrovka »Ilirije« je šla v avt. po-tem pa sta sledila še dva gola, da je bila polo-vica 3:1. Po premoru so se vršili napadi na obeh straneh. Posebno lepili situaciji ni bilo. Igralo se je bolj po domače — želeli bi pa, da ono pogovarjanje na igrišču izostane. Kljub ne-varnim napadom in strelom ter mnogoštevil-nim kotom, je mogla »Ilirija« doseči le še en gol, tako se je igra končala s 4:1. Upamo, da bo drugič kaj boljšega.

— »Gospodje sinovi« so v soboto v areni »Narodnega doma« zelo lepo uspeli. Večer je priredilo izobraževalno društvo »Bratstvo«, v predstavi pa so nastopili tudi gojenci drama-tične šole. Večeri izobraževalnega društva »Bratstva« so pri naših nižjih slojih priljubljeni, ampak za soboto nam je bilo žal, da ni bil ve-bolje obiskan. Nasmejali smo se tako od srca, da bi bili to radost privoščili tudi vsem onim, ki so bili tako nepreviđni, da jih ni bilo v areno. »Gospodje sinovi« so uspeli že v našem gleda-lišču in potrebujejo nekaj dobrih močij. Sobotna predstava nas je v polni meri zadovoljila — še več, bili smo naravnost navdušeni. Ako bo »Bratstvo« prirejalo tako lepe predstave, in če bo nudilo toliko smeha — bo kmalu arena do zadnjega kota polna. Radi bi pohvalili vse igralk, ki so svoje vloge dobro rešili, toda za danes se omejimo posebno na tri sile, ki so se najbolj izkazale, to so: g. Torbar, gđna. Go-

coska armada. Imela je zasedeno vsako naj-manjšo pot, samo poti dolžnosti ni mogla za-preti, ki jo je videl Etienne Gérard pred seboj. Nič več se nisem smel obotavljati; moral sem se odpraviti na pot.

Podstrešje je imelo le en izhod; oditi sem moral po lestvici, kakor sem prišel gor. Pogle-dal sem skozi špranjo v kuhinjo in videl, da je mladi zdravnik še spodaj. Na stolu je sedel ran-jeni angleški oficir, na senu pa sta ležala dva pruska vojaka. Ostali so bili okrevani in so mo-rali za svojimi oddelki. To so bili moji sovraž-niki; mimo njih sem moral iti — druge poti ni bilo do mojega konja. Zdravnika se mi ni bilo bati; Anglež je bil ranjen, njegova sablja je slo-nela v kotu; Nemca pa sta bila polnezavestna in nista imela svojih pušk pri sebi. Kaj je bilo enostavnejše od tega? Odprl sem zatvor, spu-stil se naglo po lestvici in stal nenadoma z golo sabljo v njihovi sredi.

Kakšno presenečenje! Kakšna slika! Zdrav-nik je seveda znal, kako in kaj, toda Anglež in vojaka sta si mislila gotovo, da je prišel z neba sam vojni bog v svoji lastni osebi. S svojo po-stavo, v svoji srebrnosivi uniformi in z blešče-čim mečem v desnici sem moral nuditi res zna-menit pogled. Nemca sta buljila preplašeno na-me. Angleški oficir se je izkušal vzpravi, pa je padel v svoji onemoglosti takoj nazaj na stol; odprl je usta in položil roko čez stolov hrbet.

»Kaj — hudiča! Kaj — hudiča!« je klical vse venomer.

(Dalej.)

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalej.)

»To mi zadošča!« je zaklical Blücher. »Gneisenau, pošljite takoj adjutanta k Wellin-gtonu in sporočite mu, da se lahko trdno zanesa name. Hitimo, gospoda, na delo!« Zvihral je naglo skozi vrata, in ves štab je odrožljal za njim; angleškega adjutanta sta odnesla dva vo-jaka k zdravniku.

Gneisenau, načelnik generalnega štaba, se še obotavljal par trenutkov; nato pa je polo-žil enemu izmed adjutantov roko na ramo. Tisti fant je že prej obudil mojo pozornost; za po-sebne ljudi imam vedno bistro oko. Bil je visok in vitek, pravi tip jezdeca; bogme, v vsej nje-govi postavi je bilo nekaj, kar je spominjalo na-me. Obraza je bil smelega in drznega kakor sokol, izpod košatih obrvi se mu je bleščalo dvojje upornih oči; najlepši kras njegov pa so bili njegovi brki. Že zaradi njih samih bi ga bil postavil pri svojih huzarjih v zbran škadron. Nosil je zeleno vojno suknjo z belimi našitki in čelado s konjskim repom — sklepal sem to-rej, da je dragonec.

»Poslušajte, grof Stein,« mu pravi Gnei-senau. »Če tudi uničimo sovražnika, cesar pa nam uide, je vse brez koristi; zbere si novo vojsko, in vse to delo se začne iznova. Ako se nam pa posreči ubiti cesarja, potem je vojna zares končana. Takšen cilj je vreden velikega truda in slehernega napora.«

Mladi dragonec ni odgovoril ničesar, le poslušal ga je pozorno.

»Če se izkažejo Wellingtonove besede res-nične in če poženejo Angleži Francoze v divji beg, bo hitel cesar gotovo proti Gnapessu in Charleroiu, ker je to najkrajša pot do meje. Z gotovostjo si lahko mislimo, da ima dobre konje in da mu pripravljajo bežeči pot. Naša konjenica mora preganjati zadnji voj poražene armade, toda cesar bo gotovo spredaj pri ve-likem tropu.«

Mladi dragonec je pokimal.

»Vam, grof Stein, bi priporočil cesarja. Ako ga ujame, bo živelo vaše ime neizbrisno v zgodovini. Hvalijo vas, da ste najboljši jezdec naše armade. Izberite si torej par tovarišev — kogar hočete — deset ali dvanaest jih bo menda dovolj. Ne posezajte v bitko in pridružite se splošnemu preganjanju, marveč držite se ob strani in hranite svoje sile za žlahtnejši cilj. Ali me razumete?«

Dragonec je zopet pokimal. Imponiral mi je ta molk.

»Detalje prepuščam vam. Ne sezite po ni-komer razen po najvišjem. Cesarjeve kočije ne morete zamenjati, kakor se tudi ne morete mo-titi o cesarjevi osebi. A zdaj moram za mar-šalom. Z Bogom. Če se vidiva še kdaj, upam, da vam bom mogel takrat čestitati na dejanju, ki pojde glas o njem po vsej Evropi.«

Dragonec je salutiral, in Gneisenau je od-hitel iz sobe. Mladi oficir je stal par trenutkov v globoki zamišljenosti. Nato je odšel za na-čelnikom generalnega štaba. Njegov konj, kras-en, krepak rjavec z dvema belima nogama, je bil privezan pri vratih. Zavihlil se je v sedlo in zajahal k oddelku konjenice, ki je prihajal

pravkar mimo. Izpregovoril je par besed z ofi-cirjem, ki je vodil polk. Takoj nato sem videl, kako sta dva huzarja — polk je bil huzarski — zajahala iz vrst in se postavila h grofu. Enako je ustavil sledeči polk, in patrolji sta se pridru-žila dva ulanca. Tretji mu je dal dva dragonca in zadnji dva kirasirja. Nato je odvedel svojo četico jezdecev nekoliko vstran, zbral jih okrog sebe in jim razložil, kaj je njihova naloga. Na-zadnje je odjahala vsa deveterica ter izginila v Pariškem gozdu.

Ni mi vam treba razlagati podrobnosti, mes amis, kaj je pomenilo vse to. Ravnal je pač natanko tako, kakor bi bil ravnal tudi jaz na njegovem mestu. Od vsakega polkovnika si je izposodil dva najboljša jezdec v njegovem polku in zbral tako krdelce, ki je smelo upati, da ujame vse, kar bo preganjalo. Bog se usmili cesarja, ako bo brez spremstva in pridrevi ta družba za njim!

Jaz pa, mes chers amis — mislite si vro-čico, vrenje in blazni bes v mojem srcu! Vsaka misel na Grouchyja je bila izginila. Od vzhoda ni bilo slišati grmenja kanonov, torej ni mogel biti blizu. In tudi če bi še prišel, ni mogel priti pravočasno, da izpremeni izid bitke. Solnce je stalo že globoko; čez dve ali kvečjemu tri ure se je moralo stemniti. Zdaj sem lahko opustil svojo prvotno nalogo brez skrbi kot brezmi-selno. Toda imel sem drugo nalogo, tako nujno, da ni trpela nobenega odloga — nalogo, ki je pomenila za cesarja takorekoč življenje ali smrt. Za vsako ceno, brez ozira na kakršnokoli ne-varnost, sem moral zdaj nazaj, da se mu pri-družim. Toda kako storiti to? Med mano in med francoskimi vrstami je bila zdaj vsa fran-

upova ml. in g. Trampuž. G. Torbarja smo že videli »V civilu« in v »Nemški ne znajo« — toda od takrat je toliko napredoval, da bi ga skoraj ne bili spoznali. Takrat je bil trd, drven, prisiljen — v soboto pa je imel srečen dan — bil je Pesjak, kakor si ga le moremo misliti, naraven, prožen, dovipen. Ako pojde tako naprej, ga bomo kmalu kje drugod videli. Gospodična Gorupova je pokazala s svojo igro veliko sigurnost, spretnost, tuintam prav rutinirano samozavest. To je dobro — le še nekaj šole — in imeli bomo v nji ljubko igralko. — Gospod Trampuž je kot Rudolfa pokazal svoje lepe zmožnosti za oder. Lep, sonoren glas, neprisiljene geste, siguren nastop — vse to obeta za bodočnost izbornega salonskega ljubimca, ki bo lahko tudi drugod pokazal svoje zmožnosti. — Tudi drugim igralcem ni kaj oporekati (n. pr. g. Prek je podal dobro karikaturu državnega poslanca, oni Krakovčan je bil prav tipičen, Tone je bil malo trd, gospa Pesjakova tuintam dobra, splošno pa je bil uspeh igre izborni in je bilo obinstvo zelo zadovoljno. Takih večerov bi si v areni še želeli.

— **Sokolski zlet let 1913.** Seja stanovanjskega odseka se vrši danes ob pol 9. zvečer v zvezni sobi »Narodnega doma«. Ker se bodo na tej seji konstituirali pododseki, vabijo se bratje člani, da se seje zanesljivo udeležijo.

— **Slovensko-laski krožek** prične z rednim poukom danes ob pol 8. uri zvečer; obenem se vrši redni letni občni zbor. Prostor je isti kot pretekla leta: mestni dekliški licej, prvo nadstropje v levo. Vabijo se vsi dosedanjí člani kakor tudi oni, ki se zanimajo za laščino, da na novo pristopijo. Potrebna je udeležba vseh, da se dogovorno določijo dnevi in ure za posamezne tečaje. — Odbor.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Z letošnjo otvoritveno predstavo je v zvezi skromna proslava dvajsete obletnice otvoritve slovenskega gledališkega poslopja. Pred »Sodnikom zalamejskim« se bo sviral uvertura iz »Gorenjskega slavčka«, potem sledi slavnosten govor, zato bo trajala prireditve 20 minut dalje, nego naznanja gledališki list. — Še enkrat opozarjamo na Calderonovega »Sodnika zalamejskega«, s katerim se primerno slovesno otvori sezona. Calderona še nismo slišali raz nas oter; intendant je prepričan, da poda s tem klasičnim umotvorom vsem obiskovalcem gledališča globoko in trajnega vžitka.

— **Klerikalno »prosvetno« društvo v Šiški** je nameravalo po svojem pristahu napraviti »Pod smreko« gostilno, ki bi bila le za dobo izraznih društvenih priredb odprta ter bi se točile same pristne brezalkoholne pijače. Šišenska občina je pa odklonila tozadevno prošnjo za koncesijo, češ da bi bilo nadzorstvo oteženo. Kakor se iz tega razvidi, tudi v Šiški poskušajo klerikalni ptiki si počasi znesti gnjezde skupaj, kjer bi bili lepo sami med seboj skupaj ter nemoteni uganjati svoje zabave. Sočasno bi bila ta brezalkoholna gostilna prva in edina gostilna v Spodnji Šiški, iz katere se niso klerikalnega kolovodje in prvoboritelja Oreška postavili na hladno. Sicer pa ne vemo, zakaj hočejo prosvetljenci svojo lastno gostilno; ali ker se boje, da njihovih izobraževalnih načinov in knjižni ne zve svet, ali pa mislijo v svoji gostilni pri raznih »izobraževalnih« prireditvah uničiti toliko »brezalkoholnih« pijač, da bode društvo, odnosno njegovi člani (ali vsi ali samo izvoljeni?) vlekli iz tega »brezalkoholizma« velik in masten dobiček. Natabirjev, reši nas, o gospod!

— **Govori se, da gledajo šišenski klerikalci** z veliko skrbjo v bodočnost, ker se jim čim dalje bolj majoje tla pod nogami. Celo dr. Šusteršič sam, po poročilu potresne opazovalnice pričakuje, da se njegova okoliščanska trdnjava, v kateri je bil njegov mandatek vedno »gvišen«, precej sumljivo majoje, ter kaže tako nevarne razpoke, da se Šusteršič ne more drugače rešiti svojega volilnega manevrskega polja, kot s tem, da celo okoličo raztrga in z veliko ljubljeno napredne okoliščanske dele inkorporira v Ljubljani. Razvidno je, da so si ob Ljubljani pomilili zobe, ter se boje, da ne izgube kraj za krajem. Ja, časi so resni!

— **Seja občinskega sveta v Spodnji Šiški** se je vršila dne 26. t. m. s sledečo vsebino: Konstatuje se na podano interpelacijo, da Spodnja Šiška nima občinskega tajnika, marveč, da je takimenovani občinski le županov tajnik. Po predlogu cestnega odseka (referent gospod Battelino) se sklone, opustiti nameravano Kamniško ulico, da se omogoči parcelacija odločnih zemljišč. Radi odprave šišenskega jezera pred Fr. Burgerjevo hišo, ki ni samo škandal za Spodnjo Šiško, temveč za tujce in otroke naravnost smrtna nevarnost, poroča gospod župan Seidl, da se je obrnil na vlado, ki pa se izgovarja, češ da to ni njena stvar. Radi tega se bodo napravili načrti in proračun, obenem se bode pozvalo interesirane posestnike, da se izjavijo radi prostovoljnih prispevkov, nakar se bode stvar zopet predložila c. kr. deželni vladi v svrhu pregleda in izposlovanja državne podpore. Stavbeno dovoljenje se gospodu Fran Vrhovcu, posestniku v Spodnji Šiški, ne izda, ker neče parcelirati stavbnega sveta v smislu zakona. Ravnotako se odkloni prošnja Leopolda Puharja, ki bi rad napravil gostilno za brezalkoholne pijače »Pod smreko«, češ da bode točil samo ob času sej, sestankov in drugih prireditev v prid članov šišenskega »Prosvetnega društva«. Mesogledstvo in tržno nadzorstvo se odda g. deželnemu poslancu Adolfu Ribnikarju v Ljubljani. Sanitarni odsek (poročevalec gospod Udovč) predlaga, naj občinski svet naroči županu, da stori vse potrebne korake pri kompetentnih oblastvih, da dobi Šiška s svojimi 7000 prebivalci svojega zdravnika in svojo lekarno. V dokaz resne potrebe navaja slučaj, ko so ravno vsled oddaljenosti zdravnika in lekarnarje nujni lučaji končali neugodno, ke ni bilo pravočasne pomoči. Intervenciralo se je tudi pri c. kr. železniški upravi, da naj se pri prihodnjem namerenjenju železniškega zdravnika, le-ta nastavi z obvezo stanovati v Šiški, kjer je v stanišču 80 vseh železniških uslužbencev. Se

sprejme. Vodovodni odsek (poročevalec gospod Cimerman) poroča, v koliko je dospela zadeva glede izročitve do dozorelosti. Proti sklepu gerentstva in občinskega sveta, da naj vodovodna zadruga izroči v zmislu § 38 vodovodnih pravil šišenski vodovod občini Šiška, se je zadruga pritožila na deželni odbor, ki je pa rekurz zavrnil, češ da ga take privatne zadeve ne brigajo. Kljub ponovnim pozivom, da naj zadruga občini predloži račune in knjige, se leto ni zgodilo, radi česar se je sklenilo, vodovodno zadrugo tožiti na izročitev računov, predložitev knjig in izročitev zavora. Na predlog šol. odseka (referent g. Maurer) se sklone razširiti spod. šišensko šolo v osemrazrednico. Ko se še potrebno ukrene radi ustanovitve novih tal v telovadnici in glede ureditve razmerja društva Sokol in šolske telovadnice, zaključil g. župan J. Seidl zanimivo sejo.

— **Šišenska vodovodna zadruga** je sedaj res v veliki zadregi. Može zadrugarji pod svojim načelnikom Pogačnikom se vrlo dobro zavedajo, da je šišenski vodovod prav dobra molzna kravica, vsled česar se sedaj tako krčevito branijo vodovod izročiti občini. Na vse zadnje bi vodovod zadruga že izročila, ker upa pri tem zopet nekaj tisočakov profitirati, a žali bože iz tega ne bode nič. Zakaj? Res je, da ima zadruga pri izročitvi zahtevati od občine povrnitev stroškov naprave vodovoda, res je pa tudi, da mora zadruga predložiti natančne račune občini in izkazati pravilnost teh računov, bodisi pri knjigah, bodisi z drugimi dokazi, kakor se pač verodostojnost računov pri napravi bilanc dokazuje. Zadrugarji bi sedaj izročili že vodovod, ker so v to po pravih prisljenih, tudi sestavili (saj ni tako natančno), ampak pravilnost računov s knjigami dokazati, tega se pa baje zadrugarji hudo branijo, češ, da knjige druge javnosti razun zadruga prav nič ne briga. Radovedni smo kako jo bodo možakarji izvozili.

— **Cerle Franco - Illyrien**, Pouk v francoščini se prične 1. oktobrom in bo trajal do konca I. kurzu (za začetnike) 2 uri ob torkih od 5. do sloopu ženskega liceja, I. nadstropje, zadnja dvorana na levo, štiri ure na teden, in sicer v I. krzu (za začetnike) 2 uri, ob torkih od 5. do 6. in v petkih od 6. do 7.; v II. kurzu (nadaljevanje lanskega slovnikega pouka) 1 uro, ob torkih od 6. do 7.; v III. kurzu (čtivo in konverzacija) 1 uro, ob sredah od 6. do 7. Na željo članov se čas pouka še tudi lahko izpremeni v I. in II. kurzu bo poučeval g. Fr. Sturm, v III. pa Mr. A. A. Alondo. — **Clanarina**, ki znaša 2 K 50 v na mesec, se mesečno pobira po društvenem slugi, vendar samo v onih mesecih, ko se vrši pouk. Vsak član ima pravico obiskovati vse tri kurze in si izposojati knjige iz društvene knjižnice. Dosedanji člani se smatrajo tudi še zanjprej za člane, dokler pismeno ali ustmeno ne javijo svojega izstopa; novi člani naj se pa priglasijo pri predsedniku prof. dr. Kornu ali pa blaginčarki gđni. Veri Veršičevi.

— **Kinematograf »Ideal«**. Še danes »Evharistični kongres«, »Papež Pij X.« in »Vatikan«, kakor tudi levja drama »V deželi levov«, jutri krasna drama »V noči ljubezni in smrti«.

Trst.

— **Okrajna bolniška blagajna v Trstu in za postavljanje slovenskega jezika.** Pred par dnevi sem imel opraviti v okrajni bolniški blagajni. Ker sem čital v »Edinosti« še nečesto krat v zapostavljanju in zasramovanju slovenskega jezika od strani omenjene bolniške blagajne, kar se mi je zdelo neverjetno, sem si mislil, priliko imaš danes, prebrati se boš, če je vse to resnično, kar je bilo čitati v »Edinosti«. Prvi nastavljenec, ki sem ga nagovoril v veži, je razumel le na pol slovenski. V uradu (prvo nadstropje) ni znal slovenskega jezika od štirih uradnikov niti eden. V uradu (pritiče) sta bila dva uradnika — eden od njih celo strokovni tajnik socialistične organizacije prometnih delavcev. Ko zahtevam v slovenskem jeziku odznanilo, sta me zaničljivo pogledala ter se mi začela rogati. V slovenskem jeziku odznanila nisem dobil. Poleg mene se je nahajala Slovenka, ki je bila priča temu prizoru. Dejala je na glas: To je mednarodnost tržaških socialnih demokratov! Odšel sem, hudo mi je bilo pri srcu. V okrajni bolniški blagajni je vpisano velikansko število slovenskega delavstva, ki se ga pa v tej blagajni prezira na naravnost nesramen način. Vse to mi ja danes ni bilo znano, toda od danes naprej sem bogatejši za eno izkušnjo. Če bi le slovenski socialni demokratje napravili v tem pogledu potrebne korake, da bi se te nerednosti, ti škandali odpravili. Toda slovenski socialni demokratje se baje boje nastopiti proti italijanskim socialnim demokratom; podložni jim hočejo biti. Slovenski socialni demokratje, kaj pa je pravzaprav z vašim narodnostnim programom? Kaj ne pravi brnski program, da en narod ne sme tlačiti drugega? In zakaj ne gledate na to, da se vse to, kar je navedeno v programu, uresniči? Ni se čuditi, da se vam očita od vseh strani, da ste brezнародni. Pošten človek v taki organizaciji, v kateri se tako protinaredno postopa, ne more biti. Dokler bo slovenska socialna demokracija le štafa italijanske socialne demokracije, tako dolgo bomo nazivljali socialno demokracijo: grobokop slovenskega delavskega ljudstva. Mi bomo šli zanjprej energično v boj proti škandalom, ki se dogajajo v okrajni bolniški blagajni, v kateri so nastavljeni celo voditelji jugoslovanske socialne demokracije, in se zapostavljanje slovenskega jezika vzlic temu nadaljuje. Če voditelji jugoslovanske socialne demokracije niso zmožni niti tega, da bi odpravili te neznosne razmere, je brezponembo, da obstoja jugoslovanska socialna demokracija, saj njo vendar nadomestuje — italijanska. Napravite red!

— **O besenju rodoljuba Šorna in Babiča**, ki se je vršilo zadnje nedeljo v kons. društvu »Jadrana«, se bomo natančneje informirali in prinesemo obširnejše poročilo.

— **Trgovina Ivan Šuman — Škedenj.** Bivši voditelj konsumne zadruge Nar. del. organizacije v Škedenju, gospod Ivan Šuman je otvoril pred kratkim trgovino v Škedenju s samoslovenskim napisom. Kakor smo se informirali, njegova trgovina zelo napreduje, vzlic temu, da blišči na njem samoslovenski napis. Kakor čujemo, pusti napraviti poleg italijanskega tudi slovenski napis — trgovec Brimsek v Škedenju. Se je baje ustrašil »Dneva«. Tako je prav. Narodno trgovino gosp. Ivana Šumana pa priporočamo vsakemu zavednemu Slovencu. Upamo, da se bodo narodni Škedenjci posluževali samo pri narodnih trgovcih, pri tistih, ki imajo na trgovini slovenski napis. Pri gosp. Šumanu pa je tudi blago poceni in dobre kakovosti: zato to trgovino priporočamo tembolj. Dolžnost naša je, da agitiramo za narodne trgovce. Glejmo, da se slovenska trgovina razširi! Posnemajmo v tem oziru tujce, od njih se bomo naučili marsikaj!

— **Iz Škedenja.** Ni dolgo temu, kar je »Dan« prav pošteno odgovoril na notico v »Edinosti« s podpisom »organiziran proletarec«, ki jo je pisal trgovec Šancin. V tej notici je bilo med drugim tudi navedeno, da naj dopisnik »Dneva« rajše pozivlja slov. odjemalce, da zahajajo kupovati v slovenske trgovine, mesto da piše o napisih. »Dan« na ta stavek ni dal obširnejšega odgovora, zato mi dovolite, da jaz odgovorim »organiziranemu proletarcu« Šancinu. Kupil sem dalje časa v trgovini mestnega svetovaleca g. Šancina. Ta trgovina je brez napisov. Nasproti tej trgovini se nahaja trgovina Italijana Brimseka, ki ma samoitalijanski napis. Mislim sem si, dolžnost moja je, da podpiram, ker sem naroden Slovenec, »narodno« trgovino. Toda kmalu sem izprevidel, da je boljše, da se obrnem v italijansko trgovino, kajti v italijanski je blago cenejše, kakor pa v trgovini g. Šancina, ki je tako naroden, da se sramuje slovenskega napisu. Uboji Slovenec sem, otročiče imam in komaj shajam. Vprašam, kam naj grem kupovat blago? Mari tja, kjer je dražje? Ne! Če bodo slovenski trgovci prodajali blago po isti ceni kakor italijanski, in če bodo stavili na svoje trgovine slovenske napisu kakor italijanski trgovci, potem bom šel kupovat v slovensko trgovino, podpiral bom slovenske trgovce. Dokler se to ne zgodi, ne bom agitiral za »narodne« trgovce, najmanj pa za Šancina, ki je celo mestni svetovalec in ne ve, kaj je njegova dolžnost. Ta človek je celo v »Edinosti« farbal, lagal se je, da je »proletarec«. Gosp. Šancin, v Škedenju ni nobenega tako neumnega proletarca, ki bi agitiral potom časopisja za vas. Poboľšajte se, storite svojo dolžnost in z veseljem bode zahajali narodni Škedenjci v vašo trgovino.

Naroden Škedenje.

Zakon na deželi.

(Iz Dolenjskega.)

Površni pisatelji in člankarji, ki vidijo pred seboj le trenutne uspele izseljevanja dolenjskega naroda v Ameriko, kaj radi pojo slavospeve na gmotni dobiček, ki ga to ljudsko izseljevanje žanje tam v novem svetu in ga vrnivši se v staro domovino, vživa doma. Ne glede na to, da je taka površna trditve tudi v oziru gmotnega dobička čisto napačna, pride pri vprašanju izseljevanja v glavnem vpoštev moralni dobiček izseljevanja. Zakaj, naj Amerika naši domovini donaja tudi milijone — kar pa je žali bog v splošnem preje nasprotno — kaj pomagajo ti milijoni, če je pa vsled izseljevanja rodbinsko življenje na Dolenjskem tako, da bi se ga tisti, ki so že pred 30 leti legli v grob, morali ustrašiti in bi verjeli, da je tak preobrat na deželi mogoč. Večina nezakonskih otrok pripade na take omožene rodbine, kojih oče je šel pred leti v Ameriko, zapustivši doma ženo s kopico otrok in do hišne strehe zadolženim posestvom. Narava zahteva svoje pravice; pri možu v Ameriki, pri ženi doma. In če pride mož po letih zopet domov, je z večno nerazdružljivim zakonom tudi formelno kmalo pri kraju. Tam v Ameriki se je mož privadil življenju, ki ga doma ne more imeti. Začne se prepri v hiši, konča se pred sodiščem. Mož in žena gresta vsak svojo pot. Rodbinsko življenje je uničeno.

Izmed tolikih navajamo en slučaj, ki se je te dni zopet odigral pred kazenskim sodnikom v Novem mestu. Jože Novak, tesar in posestnik na Vil. Cikavi je ovdil svojo ženo, da mu je ukradla več stvari iz njegove hiše. Med drugimi tudi žepno uro. Radi te ovdabe, ki se je izkazala kot neopravičena, je bil mož obsojen radi obrekovanja na teden zapora. Vzdržaval pa je ovdabo glede drugih stvari, tako glede fizioloških kolov, masti, stenske ure itd.

Kako je prišlo do tega, da mož ženo ovadi radi tatvine? Odgovor je velik tragičen roman in vendar pri nas že nič posebnega več. Tudi Novaka je gnalo v Ameriko. Doma je imel ženo in otroke. Ko je prišel domov, se je zagledal v sosedni vasi v neko vdovo. Njegova prava žena če je stara čez 50 let, tega ni mogla prenašati. Mož je študiral, kako se je bil iznebil. Nalagal ji je bil pokoro in kazni. Pa prav izvenredne vrste. Neki gotovi čas je morala v goli Evini obleki klečati na tleh, dragič se vleči v posteljo, nakar jo je za roke in noge privezal k postelji, in jo je bičal po nagem hrbtu; skratka vse te čudne pokore so se morale vršiti v stanju, kakor je bila Eva v raju predno jo je kača zapeljala. Nekaj časa je žena to pokoro prenašala, potem pa se ji je vendar le preneumno zdelo, izročila je stvar odvetniku, ki je zanjto vložil tožbo na ločitev zakona. Sodišče, ko se je prepričalo o krivdi moža, je zakon razdružilo (kolikor se pač da) in zakonska sta šla narazen. Mož je obsojen ženi plačevati za preživetje. To plačevanje moža ne boli posebno, ker je ona vdova pripravljena se tudi nekaj žrtvovati, samo, da nima več konkurence pri hiši.

Ko je žena po izrečni sodni ločitvi prišla na možev dom da pobere kar ima ter se pre-

seli drugam, ji je mož rekel: »Le vzemi kar hočeš, pri taki volji me ne dobiš več, če prideš drugič nazaj.« Žena je pobrala, kar je mislila, da je njeno in odšla. Pozneje pa so njene hčere prišle še po fiziološko kolje; mati je o tem še le izvedela, ko je bilo kolje že požgano. — Ker ne bo dolgo, da bosta oba zopet pred sodiščem, končamo za danes ta roman in se povrnemo k tej zadnji razpravi.

Ločeni mož je resnico govoril, da ne bo več tako dobre volje, kakor je bil tisti dan, ko ga je sodišče oprostilo od svoje »pred bogom in ljudmi« zakonske žene. Jezilo ga je, ko je bilo treba vsaki mesec plačevati ženo, od katere ni imel zdaj drugega, kot jezo in sovraštvo. Ker je zelo brihtin človek, je skubal velik lonec maščevanja. Napisal je več strani dolgo pismo, v katerem dolži svojo ženo tatvine in v katerem izliče ves svoj žolč nad ločeno ženo. To pismo odpošlje na sodišče, sodišče pa je na podlagi tega pisma poslalo vankaj orožnike, da poizvedo, kaj in kako je s to tatvino pri Jožetu Novaku na Vil. Cikavi.

Dognalo se je, da je mož glede tatvine žepnih ur ženo po krivem obdolžil in je bil za to obsojen. Glede ostalih očitanih pa se je vrnila te dni ustmena razprava. Po lastnem možu tatvine obdolžena žena izpove, da se pri svoji vesti ne zaveda, da bi bila možu kaj vzela, kar ni njenega. Stensko uro je ona kupila, fiziološke je ona iz drugih host nanesla k hiši, vzela pa so jih od hiše njegove hčere za brez njene vednosti. Kot priča zaslišani mož same jeze ni mogel ničesar določeno izpovedati, kaj mu je žena ukradla. Ona mu je povedala v obraz: tudi če je res kakšen hudič, naj me vzame preč, če sem te jaz okradla, ali pa da bom zdati lagala. On pa ji je očital, da mora zanjto plačevati. Prišla sta si hudo navskrzi, sodnik je prepiru storil konec s tem, da je tatvine obdolženo ženo oprostil, ker se je izkazalo, da je obdolžitev neutemeljena. Pa ne bo dolgo in ta škandalozni zakonski roman se bo zopet nadaljeval pri sodišču.

Glose.

Evharistični kongres.

Vsak trdi danes svoje pravo vsak svojo išče si zabavo: — nas mika gledališče, ples — a druge — evharistični kongres.

Električne centrale.

Ker klerikalne črne trume so Kranjsko krog in krog obdajale, — svetile bodo nam poslej — električne centrale.

Boj.

Kak bili vsi bi naprednjaki? Kak bili vsi bi nazadnjaki? Ker levi — ti se bijejo, a svinje v zemljo rijejo.

Dvojezični napis.

Ker narodom so v Avstriji pravičini da tudi nam ne bili bi krivičini — da bi od drugih ne bili različni — na Kranjskem so napisli dvojezični.

Pod svobodnim solncem.

Ker to, kar pisale Dolenjske so Novice, so bile le lažnjive govorice, se je pisanje pod svobodnim solncem, končalo — z nesvobodnim koncem.

Greh.

V narodnem velikem našem boju bilo bi morebiti več uspehov če videli manje tujih — pa več domačih grehov.

Dva uboia pri vojaškem naboru v Črnomlju.

Vojaški nabor v Črnomlju je zahteval dve žrtvi fantovske podivjanosti. Po sporočilu, došlem iz Črnomlja, se je petorica fantov že po naboru začela pripraviti med seboj. Tekom prepira je eden fantov udaril tovariša s planko s tako silo po glavi, da se je isti nezavesten zgrudil ter čez pol ure vsled otrpnjenosti možganov, umrl. Drugi pretepač pa je z nožem sunil enega svojih tovarišev proti vratu. In sicer mu je zasadil nož tako močno, da se je napadeni tudi takoj zvrnil na tla, pri čemer mu je iz globoke rane brizgala kri tako, da je takoj na licu mesta umrl. Kakor pripovedujejo, je ubijalec napadenemu prerezal odvodno žilo in bi bila vsaka zdravniška pomoč brezvspešna.

RAZNO.

* **Romantičen beg iz ječe.** Včas ne ubrani tudi najstrožje nadzorstvo, da ne bi pobežnil zločinec, ki se na noben način neče sprijazniti s kaznijo za svojo krivdo. To so navadno ljudje, ki neprenehoma mislijo na beg in ki se ne dajo ustrašiti, če se jim kak poskus ponesreči. V New-Yorku v mestni kaznilnici »Tomb's Prison« kjer so sploh najboljše in najvarnejše ječe sploh, se je posrečilo enemu izmed »prebivalcev« Reynoldu Fobreyju vkljub izvrstnemu nadzorstvu pobežniti. To je bil že tretji Reynold Fobreyjev beg iz kaznilnice v času štiridesetih let. Za seboj ima že dva umora in nekaj velikih vlovov. Njegova ljubica Marieta Ryanova, ki je menila z njim pobežniti v Kanado, mu je prinesla v oprsniku v ječo male pile in v frizuri stekleničico s tekočino, ki prežé železo v kratkem času... Fobrey je res prepilil železno mrežo, toda ko je prišel na hodnik, mu je padla pilica na tla, kar je opozorilo stražnika in okrenemu zločincu pokvarilo beg. Nato so Fobreyja dali v posebno celico, kjer ga je stražil stražnik, kateremu je bilo ukazano, da ga mora kar najstrožje nadzorovati. Sedanja ječa Fobreyjeva se je nahajala poleg tesarske delavnice in Fobrey je porabil priložnost, ki se mu je nudila k begu. Medtem, ko je stražnik spal, je

Predno sklenete življensko zavarovanje, zahtevajte od Generalne agenture „The Gresham“ v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2 na podlagi njenih novih tarifov in skrajno liberalnih policnih pogojev prospekte in proračune, ki se Vam brez obveznosti brezplačno določijo.

Fosbrey odtrgal z velikansko močjo železno mrežo, splazil se je v imenovano delavnico, vzel je tam lestvo in se je napotil v prostost. S pomočjo lestve je prišel na zid, ki je obkrožal dvorišče in je skočil igrice raz njega, čeprav je bil visok 30 čevljev. Zunaj ga je po-
 zdravilo mlado jutro, medtem ko so ga v ječi pogrešali. Dosele ga še niso dobili.

Grožen umor ljubimca. V Montilli v Andaluziji blizu Granade na Španskem se je od-
 igrala prejšnji teden žaloigra rodbine. Zaloigra, kakršnih se malo odigra na svetu. Brivski po-
 močnik Pedro Fevera, 18letni sin Fernanda Fevera, delavca v Montilli je imel že dalj časa
 ljubavno razmerje s Claro Destrezo, 16letno
 hčerko trgovca Luisa Destreze. Stariši de-
 klince pa niso bili zadovoljni s tem razmerjem
 in so v vsem ugovarjali zaljubljenca. Ko je
 Pedro Fevera videl, da ne bo Clara nikdar nje-
 gova žena, se je odločil k činu, kakršni se od-
 igravajo le v vročih, južnih pokrajinah, kjer so
 ljudje vse drugačne krvi, kakor pri nas. V pozni
 noči se je splazil v stanovanje Luisa Destreze,
 s ponarejenimi ključi je namreč odprl vsa vrata
 predsobe, nato se je prikradel v spalnico, kjer
 sta ležala zakonska Destreza. Oba sta spala
 trdno. Okno je bilo odprto in mesečina je obse-
 vala vso sobo, tako da je Pedro lahko razločil
 dvoje glav pod odejo. Vzel je iz notranjega žepa
 obleke dolg nož in ga je zasadel staremu Des-
 trezi v srce. Hipoma pa ga je izdrl in ker se je
 trgovčeva žena vsled močnega sunka zabode-
 nega moža prebudila, zagledala znani obraz
 brivskega pomočnika in dolgi nož, je hotela za-
 klicati na pomoč. V tistem hipu pa je Fevera
 zasadel drugič nož v stanko in jo zadel na grlo.
 Stara Destreza se je v krvi skrčila in ni dala
 glasu od sebe. Po tem groznem dejanju je šel
 Fevera v sosednjo sobo, kjer je spala njegova
 ljubinka. Z nožem, s katerim je usmrtil njene
 stariše, je zabodel tudi deklico. Nato je odprl
 vrata, ki so držala na balkon in je skočil z dru-
 gega nadstropja z glavo naprej na cesto. Bil je
 v trenutku mrtve. Drugi dan navsezgodaj so
 ljudje, ki so šli mimo hiše, kjer je bilo troje umor-
 jenih, odkrili samomor in zločin somorilca.
 Luis Destreza je bil znan in priljubljen po celem
 Montilli, zato je ta krvavi dogodek vzbudil ve-
 liko senzacijo in ogorčenje. Stari Fernando Fe-
 vera Fedrov oče se je moral skriti ljudem z
 ostalo družino, z ženo in z dvema malima otro-
 koma, da ga ne bi razsrženo ljudstvo ubilo, če-
 prav ni imel z zločinom ničesar opraviti. V
 ugodnem trenutku je zbežal iz Montilla.

Najnovejša telefonska in brzjavna poročila.

ČEŠKI SODNIKI PROTI DR. HOCHEN-
BURGERJU.

Praga, 29. septembra. Afera radi znanega
 fermana justičnega ministra dr. Hochenbur-
 gerja zavzema vedno večje dimenzije. Sedaj
 so češki sodniki na svojem zborovanju v Pragi
 sprejeli resolucijo, v kateri energično protesti-
 rajo proti nečuvnemu žalostnemu postopanju
 dr. Hochenburgerja. Češkim sodnikom iz kra-
 ljevine Češke se že te dni pridružijo tudi mo-
 ravski češki sodniki.

Praga, 29. septembra. Češki narodni so-
 cijalci nameravajo radi Hochenburgerjevega
 fermana takoj v prvi jesenski seji poslanske
 zbornice vprizoriti velike kravale. Radi tega
 se splošno sodi, da bodo prve zbornične seje
 zelo viharne. Nemci sicer priznajo pristranost
 tega dekreta, vendar pa izjavljajo, da nikakor
 ne bodo pripustili, da bi se ta dekret preklical.

ZMEŠNJAVA V TURČIJI.

Petrograd, 29. septembra. Velelasti na-
 meravajo že te dni odposlati porti kolektivno
 noto, v kateri bodo energično zahtevali, da Tur-
 čija nemudoma izvede vse reforme, katere je
 obljubila, da se tako prepreči vojna, ki lahko
 vsak čas izbruhne.

Berlin, 29. septembra. Bolgarska vlada je
 sporočila velelastim, da takoj odredi mobili-
 zacijo vseh svojih čet, ako Turčija ne preneha
 z mobilizacijo.

Solun, 29. septembra. Vojni minister je od-
 redil, da mora biti do 1. oktobra mobiliziranih
 15 bataljonov.

Belgrad, 29. septembra. Vsled koncentra-
 cije turških čet na srbski meji vlada v Srbiji
 veliko ogorčenje. Vlada je odredila zato mobili-
 zacijo rezervistov tretjega razreda.

ANGLEŠKO BRODOVJE V REVALU.

Petrograd, 29. septembra. Drugo angleško
 brodovje pride dne 5. oktobra v rusko luko Re-
 val, in ostane tamkaj štiri dni.

ZAROKA PRINCA CONAUGHTA.

London, 29. septembra. Princ Artur Co-
 naught se te dni zaroči z rusko veliko knegi-
 njo Ireno Aleksandrovno, hčerko velikega
 kneza Aleksandra Mihajloviča.

Odgovorni urednik Rađivoj Korene.
 Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Mala vila pod Rožnikom št. 267 se ceno
 prodaja.

Realec išče mesečno sobo s hrano. Po-
 nudbe s ceno pod »Realec« na »Prvo anonimno
 pisarno.« 678—2

Kavarna

se prodaja v Ljubljani iz proste roke.
 Pisma je pošiljati pod šifro „ka-
 varna“ pošto ležeče Ljubljana I.

Glavno zastopstvo dunajske družbe
 za gradbo centralne ventilacijske
 kurjave s svežim zrakom

v Ljubljani, Tržaška cesta šte. 31

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela, kakor
 novo in delno vpeljavo in montiranje te kurjave
 v nova in stara poslopja. — Centralna ventila-
 cijska kurjava s svežim zrakom je najidealnejša,
 najcenejša, najzdravljivejša in najzdravljivejša kurjava
 za stanovanja, urade, trgovske lokale, vile, šole,
 gostilne, cerkve itd.

A. SKAZA,

glavni zastopnik za Kranjsko in Primorsko.

Klavir se poučuje

Sodna ulica 5. III. nadstr. desno.

Krepkega dečka

iz poštene hiše in s primerno šolsko izobrazbo
 ter pridnega

trgovsk. pomočnika

sprejme večja eksportna firma na Dolenjskem.
 Oni, ki razumejo nekaj nemški in imajo prakso
 v mešani stroki, imajo prednost.

Ponudbe pod „344“, poste restante, Karmel.

P. n. slav. občinstvu se priporoča velika

zaloga pohištva

iz finega suhega lesa in najmodernejšega
 lastnega izdelka za hotele in vile.

Posebno se priporoča novoporočencem
 v nabavo popolne hišne opreme.

Za vse izdelke se jamči.

Proračun na zahtevo zastoj.

MATEJ GOGALA,

mizar na Bledu, (Gorenjsko).

**Ozirajte se na tvrdke,
ki oglašajo v „Dnevu“.**

Velika zaloga čevljev!

A. SCHWEITZER, Prešernova ulica 48.

Specialiteta: Posebno močni čevlji za dečke in deklice po zelo nizki ceni.
 Popravila. Higijenični in lovski čevlji. Lastna delavnica.

Ravnokar došla velika izbira oblek za šolsko mladino

za deklice in dečke. — Najnovejša obleke, površnike in raglane za gospode.
 Najmodernejšo in največjo izbero damske konfekcije, kakor valetije, raglane,
 kostume, jopice, krila in bluze po priznani najnižjih cenah priporoča

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

== Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah! ==

Radi velike zaloge vseh šolskih in uradniških potrebščin

kakor tudi galanterijskih predmetov prodajam
 po zelo nizkih cenah na drobno in debelo.
 Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom:

FR. IGLIČ, Ljubljana

Mestni trg št. 11.—13. - Mestni trg št. 11.—13.

POZOR! POZOR! POZOR!

POZOR! POZOR! POZOR!

Moderna damska konfekcija

kakor plašči, kostumi, hišne halje, vrnjena krila v
 krasni izbiri po zelo solidnih cenah

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

2

Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstropje, zraven rotovža.

Velecenjenim damam se vljudno priporoča

modni salon za damske klobuke

Alojzija Vivod-Mozetič.

Sprejemajo se vsa popravila.

Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstropje, zraven rotovža.

Prva ljubljanska higienična mlekarna

priporoča **Joghurt-Kefir** kakor tudi

pasteurizirano polno mleko, posneto mleko, kislo mleko,
 sladko smetano (Obers), kavino smetano, kislo smetano,
 sir in prima čajno maslo.

Naročila se sprejemajo v centrali: Slomškova ulica št. 3, kakor tudi v prodajalnah
 in mlečnih pivnicah: Lingarjeva ulica št. 1, Poljanska cesta št. 13, Florijanska
 ulica št. 3, kjer se vedno tudi gorko in mrzlo mleko dobiva.

Dostavlja se tudi na dom.